SEPTEMBER 2024

SJÓMAQ-ANALYSEN

UDDRAG AF ANALYSE AF UNGES KENDSKAB OG HOLDNING TIL HINANDEN PÅ TVÆRS AF RIGSFÆLLESSKABET

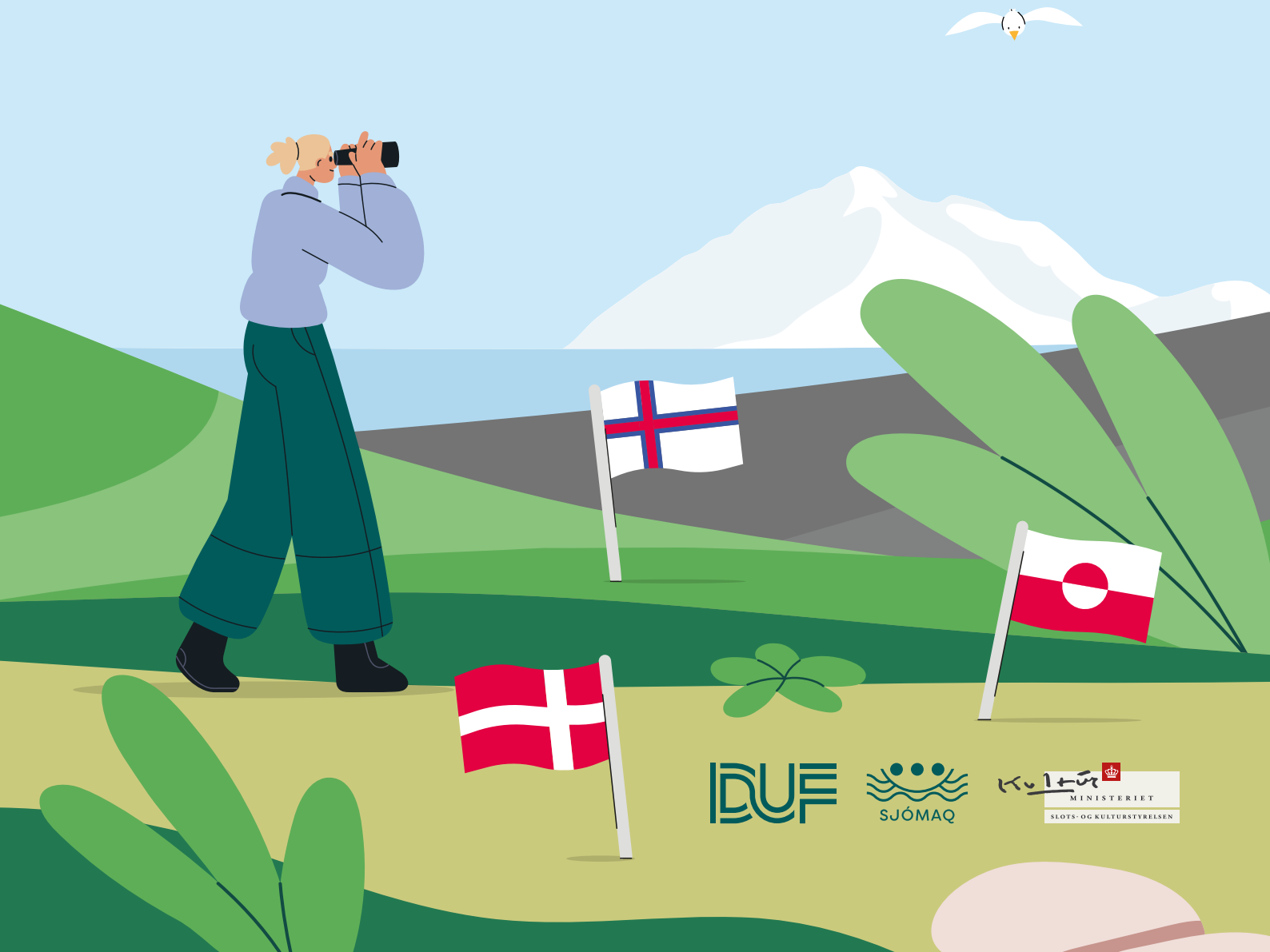

INDHOLD

Forord 3

Kendskab 4

Interesse 8

Opfattelse 9

Fordomme og negative fortællinger 10

Fællesskabsfølelse 12

Holdning 14

Unges løsningsforslag 17

Sådan har vi gjort 18

Om Sjómaq 19

Om rapporten:
Sjómaq-analysen - Analyse af unges kendskab og holdning til hinanden på tværs af Rigsfællesskabet. September 2024.

Den fulde rapport kan findes på Sjómaqs hjemmeside eller via QR-koden her.

Udgivet af DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd
som en del af Sjómaq-projektet.

Udgivelsen kan frit citeres med angivelse af kilden.

Redaktion hos DUF:
Jonas Roelsgaard,
projektleder Sjómaq

Sofie Sørensen,
studentermedarbejder Sjómaq

Ida Wendelboe Hansen,
korrekturlæsning og praktikant Sjómaq

Samarbejdspartnere: Epinion

Grafisk tilrettelægning: Grafisk Afdeling ApS

Tryk: Lasertryk

DUF er en paraply- og interessevaretagelsesorganisation for 78 samfundsengagerende børne- og ungdomsorganisationer.
DUF fremmer unges deltagelse i foreningslivet og demokratiet.

FORORD

Et godt samarbejde mellem Danmark, Færøerne og Grønland afhænger i særlig grad af, at befolkningerne i de tre lande kender til hinanden. Desværre er der en del, der tyder på, at kendskabet på tværs af landene er begrænset – især fra dansk side.

Derfor søsatte DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd Sjómaq-projektet i samarbejde med ungdomsorganisationer fra Grønland og Færøerne med det formål at skabe bånd og øge det indbyrdes kendskab mellem unge på tværs af Rigsfællesskabet.

Udgangspunktet for projektet bygger til dels på en række antagelser. F.eks. at danske unge ved mindre om Rigsfællesskabet, Grønland og Færøerne end grønlandske og færøske unge ved om Danmark. At der er fordomme mellem folk på tværs af landene og at unge fra Færøerne og Grønland ikke ved meget om hinanden. Og at unge ikke føler et stort fællesskab med unge fra de andre landene.

Med Sjómaq-analysen ønsker projektets partnere at kaste lys over disse antagelser og formodninger. Holder de stik? Føler unge et fællesskab med andre unge i Rigsfællesskabet? Hvor meget kender unge på tværs af Grønland, Færøerne og Danmark egentlig til hinanden? Og hvad tænker unge om fremtiden for Rigsfællesskabet?

Sammenhængskraften i Rigsfællesskabet er i sidste ende afhængig af et stærkt mellemfolkeligt samarbejde på tværs af landene. Hver ny generation skal lære om Rigsfællesskabet, hvis samarbejdet skal bestå. Vores håb er, at vi med udgangspunkt i værdier som gensidig respekt, nysgerrighed, ligeværd og åbenhed kan arbejde for at skabe nye venskaber og større forståelse mellem unge i landene.

Så vidt vides er det første gang, at unge fra alle tre lande spørges om kendskab og holdning til hinanden i én og samme rapport. Det har vi gjort en dyd ud af her og vi er stolte af, at vi er lykkes med at inddrage unge fra alle tre lande.

Med rapporten håber vi at sætte fokus på det manglende kendskab på tværs af landene. Vi håber, at rapporten kan være med til at påbegynde en større debat om, hvordan vi sikrer et ligeværdigt samarbejde med større indbyrdes kendskab og flere bånd på tværs af Danmark, Færøerne og Grønland.

God læselyst!

CHRISTINE RAVN LUND
Forkvinde i DUF

15 %

af danske unge angiver, at de **ingen viden har om Færøerne.**

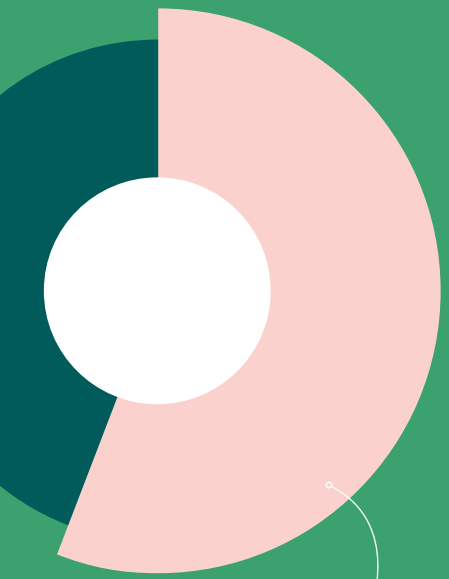

56 %

af danske unge angiver, at de enten kun har modtaget undervisning om Rigsfællesskabet **én gang i deres skoletid eller aldrig.**

KENDSKAB

I første afsnit ser vi nærmere på, i hvor høj grad unge vurderer, at de kender til hinanden på tværs af landene

Unge har ofte begrænset kendskab til Rigsfællesskabet og de andre lande
Unge danskere, færinger og grønlændere har alle et overfladisk kendskab til Rigsfællesskabet som politisk konstruktion og mangler mere detaljeret viden om dets ophav, virke og nutidige relevans.

På tværs af landene forbinder unge Rigsfællesskabet med historie og politisk samarbejde i form af Kongehuset og Folketinget, hvor medlemmer fra alle tre lande er repræsenteret. Enkelte fremhæver, at den danske regent i den årlige nytårstale nævner Rigsfællesskabet.

Unge fra både Færøerne og Grønland har mere viden om danske unge og det danske samfund, end danske unge har om de to lande. I fokusgrupperne siger danske unge, at de har en formodning om, at grønlandske unge har større viden og kendskab til Danmarks historie, kultur og til danske unge, end danske unge har den anden vej. Færøske unge har en formodning om, at de ved lige så lidt om Grønland og grønlandske unge, som de forestiller sig, at grønlandske unge ved om Færøerne og færøske unge. Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at danske unge generelt ved mere om Grønland end om Færøerne.

Skoleundervisning som kilde til kendskab
Selvom ca. syv ud af ti danske unge har modtaget undervisning om Rigsfællesskabet (71 %) mindst én gang i løbet af deres skoletid, angiver 39 %, at de kun har modtaget undervisning om det én enkelt gang i deres samlede skoletid. **Næsten 30 % angiver, at de enten aldrig har modtaget undervisning om det, eller at de er i tvivl om, hvorvidt de har det**. Anderledes ser det ud for færøske unge, hvor 80 % har modtaget undervisning om Rigsfællesskabet. 53 % angiver tilmed, at de har modtaget undervisning om emnet flere gange.

For Grønland angiver 70 %, at de har modtaget undervisning om det, mens 39 % oplyser, at de er blevet undervist i emnet flere gange

Blandt danske unge angiver flest, at de har lært om Grønlands geografi (68 %) og færrest om deres historie (39 %). Tallene her er noget højere end de tilsvarende tal for Færøerne. Her har flest modtaget undervisning om geografi (38 %), mens det for historie er sølle 19 %.

Til sammenligning **angiver færøske unge i stort omfang at have modtaget undervisning om alle fire kategorier for Danmark (alle over 80 %)**. De færøske tal for Grønland er lave – her er geografi i toppen med 60 %, mens resten ligger noget efter. Det samme mønster gør sig gældende for grønlandske unge, som ligger i størrelsesordenen 24-30 % for alle fire kategorier for Færøerne.

Som med de færøske tal for Danmark, ligger også de grønlandske tal for Danmark højt i alle fire kategorier. Det er dermed tydeligt, at kendskabet til Danmark fra både Grønland og Færøerne er betydeligt større end den anden vej, og at skolen formentlig spiller en vis rolle.

DANSKE UNGE:

Har du i løbet af din skoletid modtaget undervisning om Grønlands/Færøernes...

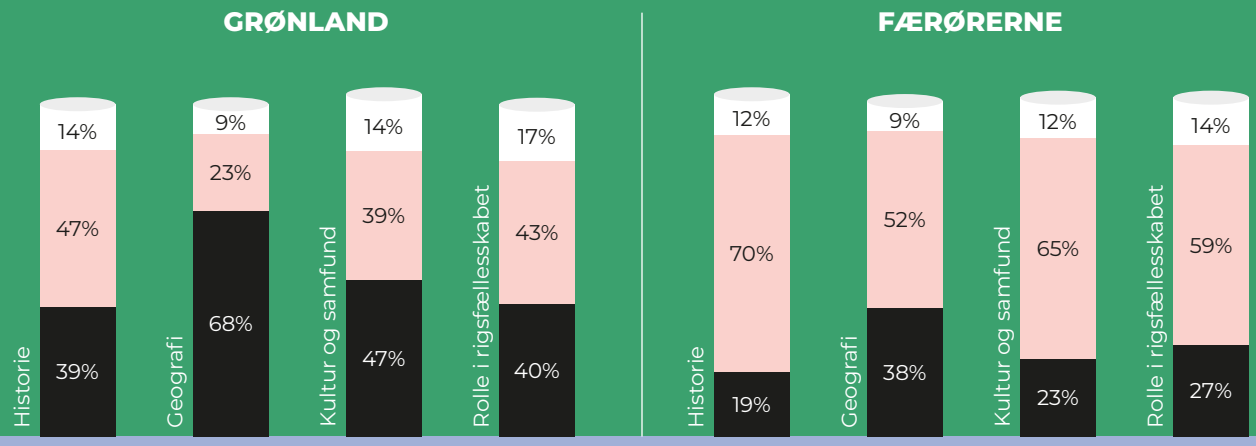

FÆRØSKE UNGE:

Har du i løbet af din skoletid modtaget undervisning om Grønlands/Danmarks...

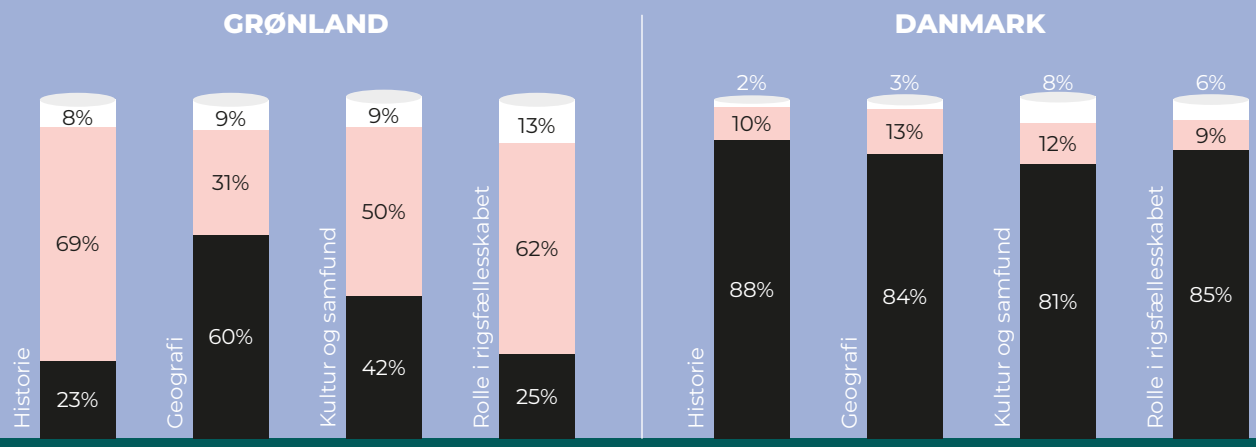

GRØNLANDSKE UNGE:

Har du i løbet af din skoletid modtaget undervisning om Færøernes/Danmarks...

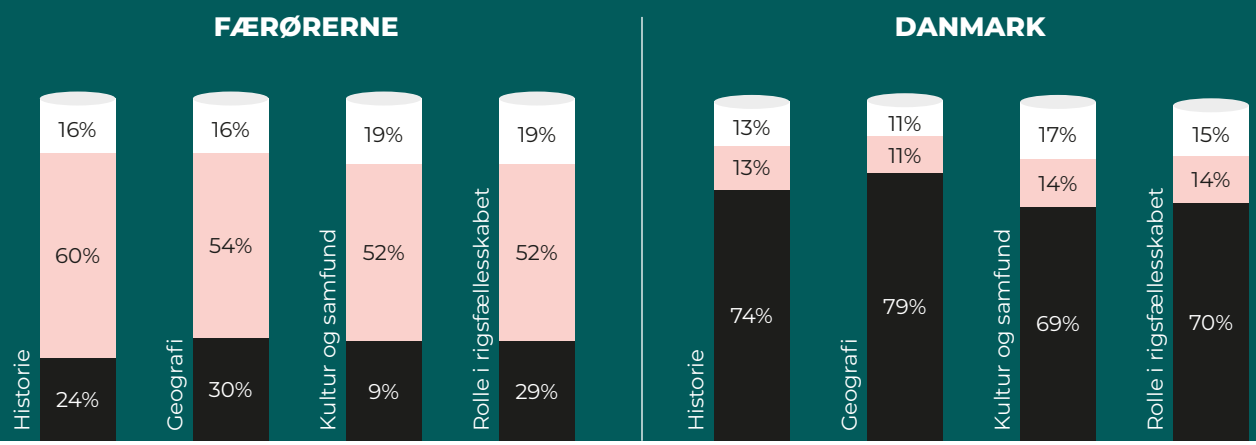

Kendskabet til Færøerne er begrænset
Både danske og grønlandske unges viden om Færøerne er mangelfuld. I fokusgrupperne fremhæver deltagerne natur og erhverv som fiskeri og fåreavl, når de spørges ind til, hvad de ved om Færøerne.

Både danske og grønlandske unge siger, at deres generelle viden om Færøerne og færøske unge er begrænset. **Mange mindes ikke at have hørt om Færøerne i løbet af deres skoletid**. Det understøttes af spørgeskemaundersøgelsen, hvor andelen af danske unge, der har modtaget undervisning om Færøerne, er ca. 20 % lavere på tværs af alle svar sammenlignet med besvarelserne om Grønland.

Generelt lader det til, at Færøerne fylder mindre i skoleundervisningen i både Danmark og Grønland end undervisningen om hhv. Grønland og Danmark ud fra unges egne hukommelser.

Kilde til primær viden
I spørgeskemaundersøgelsen angiver kun en lille andel af danske unge, at deres viden er baseret på faktuel information fra pålidelige kilder (22 % for Grønland og 14 % for Færøerne).

Samlet set har grønlandske unge et betydeligt større kendskab til Danmark end til Færøerne, mens danske unge har begrænset kendskab til begge lande og færøske unge ligger et sted i mellem.

"Jeg har ikke haft om Færøerne i folkeskolen. Man har meget mere om Grønland, når man har om Rigsfællesskabet. Færøerne er mere bare sådan, nå, ja, de er der."

Dansk kvinde, 22 år.

DANSKE UNGE

Hvordan vil du beskrive kilden til din viden om Grønland/Færøerne?

Flest svarer, at deres viden er baseret på ting, de har hørt (hhv. 36 % for Grønland og 39 % for Færøerne), mens knap en tredjedel (Grønland) og en fjerdedel (Færøerne) angiver, at det er en blanding af ting de har hørt og viden fra pålidelige kilder. Hele 15 % siger, at de ingen viden har om Færøerne.

FÆRØSKE UNGE

Hvordan vil du beskrive kilden til din viden om Grønland/Danmark?

For færøske unge angiver 36 %, at deres viden om Grønland primært stammer fra ting, de har hørt, mens 12 % siger, at det er fra pålidelige kilder (41 % svarer, at det er en blanding). Deres viden om Danmark baserer sig for 31 % på pålidelige kilder, 13 % fra ting, de har hørt og 54 % på en blanding. **Kun 5 % har ingen viden om Grønland, mens 0 % angiver, at de ingen viden har om Danmark.**

GRØNLANDSKE UNGE

Hvordan vil du beskrive kilden til din viden om Færøerne/Danmark?

28 % af grønlandske unge vurderer, at deres viden om Danmark kommer fra pålidelige kilder og 24 %, at det primært er fra ting, de har hørt (34 % angiver, at det er en blanding). Kun 9 % siger, at deres viden om Færøerne primært kommer fra pålidelige kilder, mens **hele 32 % mener, at de ingen viden har om Færøerne**. 19 % svarer, at deres viden kommer fra ting, de har hørt, og 19 % siger, det er en blanding.

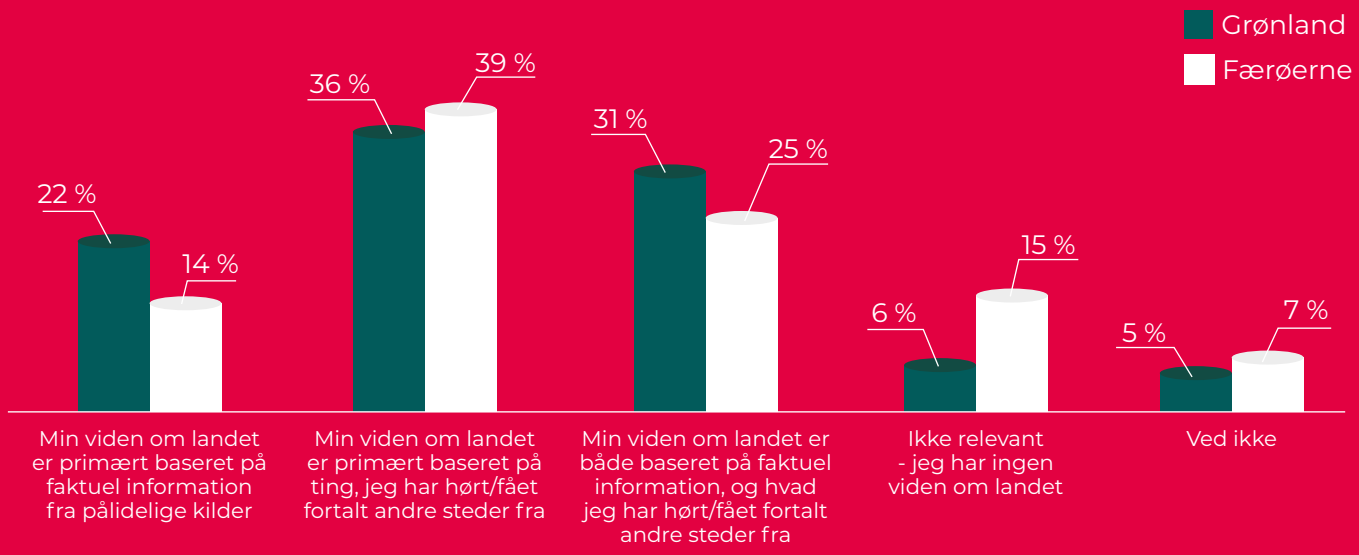
Grønland
Færøerne
22 %
14 %
36 %
39 %
31 %
25 %
6 %
15 %
5 %
7 %
Min viden om landet er primært baseret på faktuel information fra pålidelige kilder
Min viden om landet er primært baseret på ting, jeg har hørt/fået fortalt andre steder fra
Min viden om landet er både baseret på faktuel information, og hvad jeg har hørt/fået fortalt andre steder fra
Ikke relevant - jeg har ingen viden om landet
Ved ikke

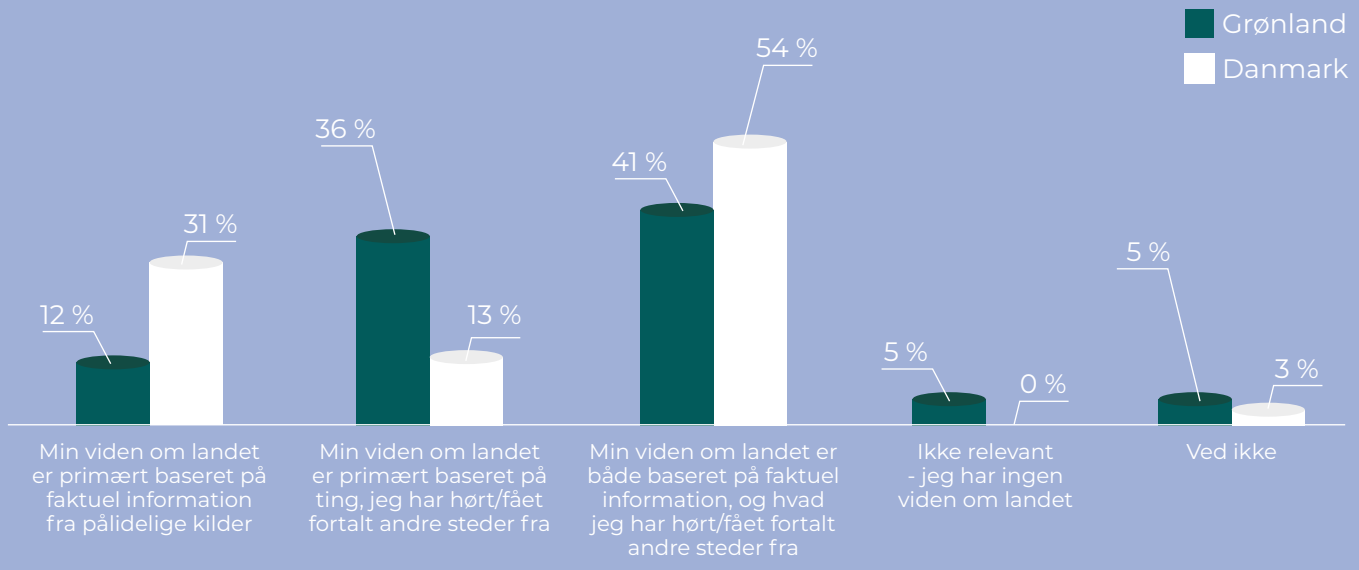
Grønland
Danmark
12 %
31 %
36 %
13 %
41 %
54 %
5 %
0 %
5 %
3 %
Min viden om landet er primært baseret på faktuel information fra pålidelige kilder
Min viden om landet er primært baseret på ting, jeg har hørt/fået fortalt andre steder fra
Min viden om landet er både baseret på faktuel information, og hvad jeg har hørt/fået fortalt andre steder fra
Ikke relevant - jeg har ingen viden om landet
Ved ikke

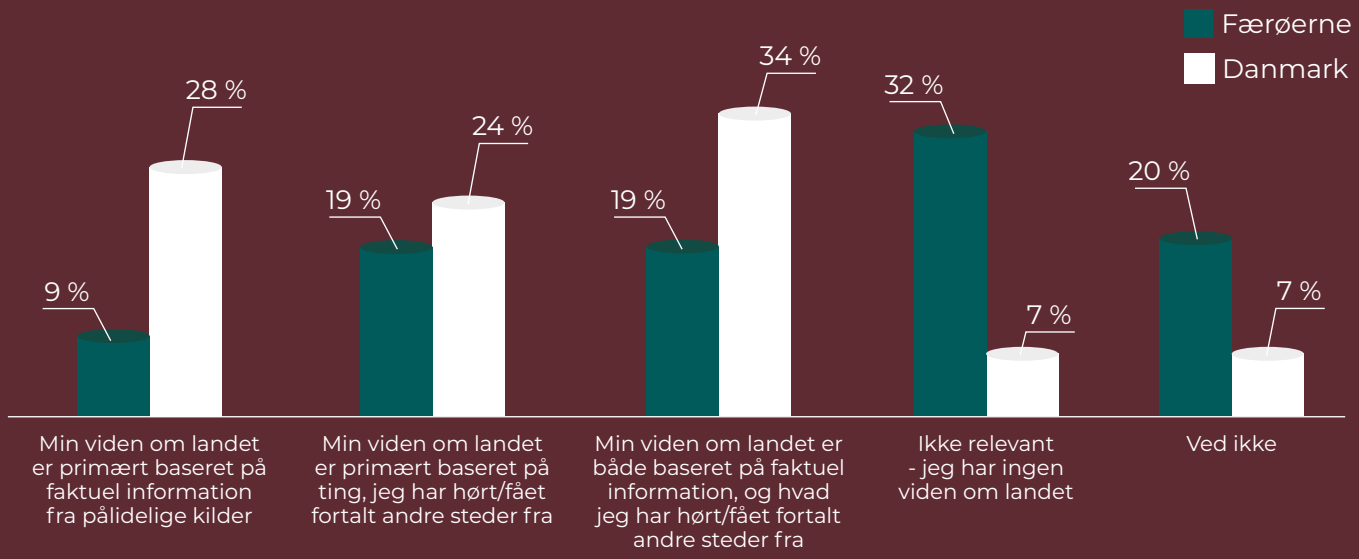
Færøerne
Danmark
9 %
28 %
19 %
24 %
19 %
34 %
32 %
7 %
20 %
7 %
Min viden om landet er primært baseret på faktuel information fra pålidelige kilder
Min viden om landet er primært baseret på ting, jeg har hørt/fået fortalt andre steder fra
Min viden om landet er både baseret på faktuel information, og hvad jeg har hørt/fået fortalt andre steder fra
Ikke relevant - jeg har ingen viden om landet
Ved ikke

INTERESSE

I dette afsnit ser vi på, om der er interesse for Rigsfællesskabet og de andre lande blandt unge

Et stort flertal mener, at det er vigtigt at have et vist kendskab til Rigsfællesskabet
Lige over halvdelen af danske unge (52 %) mener, at det i 'høj' (34 %) eller 'meget høj' grad (18 %) er vigtigt at have kendskab til både Rigsfællesskabet samt Grønland og Færøerne. Lægger man andelen, som mener, at det i 'nogen' grad er vigtigt oven i (31 %), mener et stort flertal på 83 %, at kendskab er vigtigt i nogen eller høj grad.

Lignende tal ses for grønlandske og færøske unge. 54 % af grønlandske unge mener, at det i 'høj grad' eller 'meget høj grad' er vigtigt at have kendskab til Rigsfællesskabet. Lægges 'i nogen grad' oven i, mener 86 %, at det er vigtigt at have kendskab til Rigsfællesskabet. 65 % af færøske unge mener, at det i 'høj' eller 'meget høj' grad er vigtigt at have kendskab til Rigsfællesskabet. 22 % synes, det er vigtigt i 'nogen grad', hvorfor i alt 87 % mener, at det er vigtigt i nogen eller højere grad.

Det er dermed en relativt lille andel af unge på tværs af Rigsfællesskabet, som ikke finder det vigtigt at have viden om Rigsfællesskabet.

Unge vil gerne besøge de andre lande og ser det som en måde at øge deres viden på
Unge har ikke kun en interesse for at øge kendskabet gennem f.eks. undervisning – de vil også gerne øge kendskabet gennem fysiske besøg hos hinanden. Knap tre ud af fire danske unge har lyst til at besøge Grønland for første gang eller igen, mens det er 67 % for Færøerne. Kun en meget lille del har været i landene før (7 % og 5 % for hhv. Grønland og Færøerne).

Langt de fleste unge fra Grønland og Færøerne har besøgt Danmark. 87 % af færøske unge vil gerne besøge Grønland (74 % første gang) og Danmark (77 % igen). For de grønlandske unge vil 85 % gerne besøge Danmark (68 % igen), og 75% vil gerne besøge Færøerne (65 % for første gang)

Læs mere om unges interesse i den fulde rapport på **sjomaq.org**

"Unge mennesker er ikke så meget anderledes fra hinanden, når alt kommer til alt. Vi har meget, vi tænker om hinanden, som vi ikke kan få be- eller afkræftet, hvis vi ikke besøger hinanden og får viden."

Dansk mand, 26 år.

"Det ville være meget godt med noget mere viden, før vi blev 18 år, fordi vi kan stemme, når vi bliver 18. Måske vi kunne få den viden gennem medier, så unge kan følge mere med og vide, hvad man taler om."

Færøsk kvinde, 24 år

OPFATTELSE

I dette afsnit ser vi nærmere på, hvordan unge opfatter hinanden, og om de føler et fællesskab med unge fra de andre lande.

Opfattelse
Vi har spurgt unge om deres opfattelse af de andre lande inden for kategorierne almen opfattelse, mediernes fremstilling og deres eget indtryk.

Danske unges egen opfattelse af Grønland og Færøerne er langt mere positiv, end hvad den almene opfattelse – og mediernes fremstilling – vurderes til at være. Sammenlagt vurderer 26 % af danske unge, at **den almene opfattelse** af Grønland i Danmark er meget eller overvejende positiv. En tredjedel (32 %) mener, at den er hverken positiv eller negativ, mens 31 % synes, at den er overvejende eller meget negativ. Den almene opfattelse af Færøerne opfattes af flere danske unge til at være meget eller overvejende positiv (44 %), mens kun 7 % vurderer, at opfattelsen er overvejende eller meget negativ.

Se graferne på s. 11

Næsten fire ud af ti mener, at Grønland og Færøerne hverken fremstilles negativt eller positivt **i medierne**. Der er dog stor forskel på, hvordan de øvrige danske unge mener, at Grønland og Færøerne bliver fremstillet. Hhv. 23 % og 40 % mener, at Grønland og Færøerne fremstilles overvejende eller meget positiv, mens hhv. **25 % og 5 % mener, at fremstillingen i medierne er overvejende eller meget negativ**. På trods af disse vurderinger, mener danske unge, at **deres egen opfattelse er mere positiv end både mediernes og den almene opfattelse**. 48 % og 54 % har et positivt indtryk af hhv. Grønland og Færøerne.

Færøske unge vurderer, at den almene opfattelse af Danmark er positiv (64 %), mens det for Grønland er 52 %. Færøske medier vurderes at fremstille Danmark mere positivt end Grønland (57% mener, at medierne fremstiller Danmark positivt, mens kun 15% mener, at medierne fremstiller Grønland positivt). **Unge færingers egen opfattelse af Grønland er langt mere negativ end opfattelsen af Danmark**. 58 % har et positivt indtryk af Danmark, mens 7 % har et negativt. For Grønland er det 16 %, der har et positivt indtryk, mens hele **47 % har et negativt indtryk**.

Mønsteret for grønlandske unge er lidt anderledes. I deres opfattelse af Færøerne, siger næsten halvdelen i alle tre kategorier, at de ikke ved det. Det passer fint med, at 32 % angiver, at de ingen viden har om Færøerne (jf. afsnittet om viden). Kun en meget lille andel har et negativt indtryk. 38 % vurderer, at den almene opfattelse af Færøerne er positiv, 22 % mener, at medierne fremstiller Færøerne positivt, og 22 % har overordnet set et positivt indtryk af landet.

Hvad angår opfattelsen af Danmark, siger 37 %, at den almene opfattelse af Danmark er positiv. 21 % synes, at grønlandske medier fremstiller Danmark positivt, mens **kun 15 % selv har et positivt indtryk af Danmark**. Hele 44 % siger, at deres generelle indtryk hverken er positivt eller negativt, **mens 20 % har et negativt indtryk**.

FORDOMME OG NEGATIVE FORTÆLLINGER

Unges opfattelse af de andre lande
Alle unge i fokusgrupperne pointerer, hvordan deres og andres opfattelse af befolkningerne i de andre lande er farvet af forestillinger og fordomme, hvilket fører til forældede stereotype forestillinger. Selvom de fleste unge forsøger at se ud over disse stereotypiske opfattelser af hhv. danskere, færinger og grønlændere, fordi de har en bevidsthed om, at virkeligheden er mere nuanceret end det, anerkender de, at fordommene alligevel findes på grund af manglende viden.

Færøske og danske unges viden om Grønland er præget af negative fortællinger
I fokusgrupperne spørges både danske og færøske unge ind til deres viden om Grønland. Her fremhæves den grønlandske natur, dyrelivet og den geopolitiske placering. Derudover nævnes de sociale og kulturelle forhold, hvor beskrivelserne i høj grad er kendetegnet af fortællinger om mistrivsel, incest, alkoholisme, udfordret økonomi, få job- og uddannelsesmuligheder og en truet kulturarv.

Der er også fordomme og stereotyper om færinger og danskere
Når de grønlandske og danske fokusgruppedeltagere spørges ind til deres viden om Færøerne, fremhæver de natur og erhverv som fiskeri og fåreavl. Enkelte danske unge nævner også hvalfangst, og at de tror, at færinger er mere konservative sammenlignet med danskere, samt at der er større fokus på reproduktion og barnløshed grundet befolkningens beskedne størrelse. Danskere beskrives af de færøske og grønlandske unge som højtråbende, dominerende, nedladende og uvidende.

"Jeg kender allerede Danmark, for vi tager altid derover, når vi skal på ferie. Jeg tænker, det er positivt, men også negativt, fordi der er nogen, der ser ned på os. De taler om, at vi er alkoholikere."

Grønlandsk kvinde, 24 år.

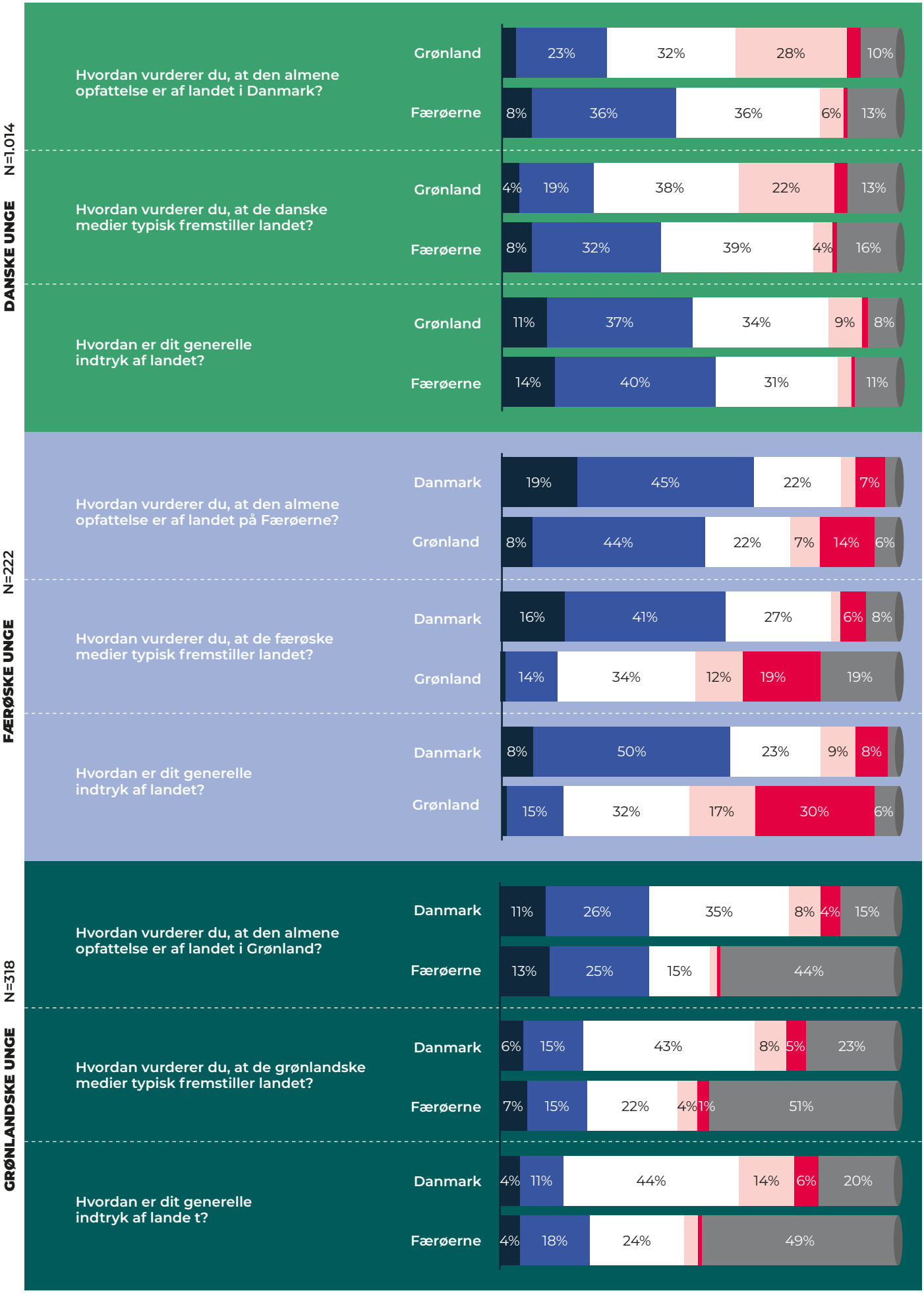
DANSKE UNGE N=1.014
Hvordan vurderer du, at den almene opfattelse er af landet i Danmark?
Grønland 23% 32% 28% 10%
Færøerne 8% 36% 36% 6% 13%
Hvordan vurderer du, at de danske medier typisk fremstiller landet?
Grønland 4% 19% 38% 22% 13%
Færøerne 8% 32% 39% 4% 16%
Hvordan er dit generelle indtryk af landet?
Grønland 11% 37% 34% 9% 8%
Færøerne 14% 40% 31% 11%
FÆRØSKE UNGE N=222
Hvordan vurderer du, at den almene opfattelse er af landet på Færøerne?
Danmark 19% 45% 22% 7%
Grønland 8% 44% 22% 7% 14% 6%
Hvordan vurderer du, at de færøske medier typisk fremstiller landet?
Danmark 16% 41% 27% 6% 8%
Grønland 14% 34% 12% 19% 19%
Hvordan er dit generelle indtryk af landet?
Danmark 8% 50% 23% 9% 8%
Grønland 15% 32% 17% 30% 6%
GRØNLANDSKE UNGE N=318
Hvordan vurderer du, at den almene opfattelse er af landet i Grønland?
Danmark 11% 26% 35% 8% 4% 15%
Færøerne 13% 25% 15% 44%
Hvordan vurderer du, at de grønlandske medier typisk fremstiller landet?
Danmark 6% 15% 43% 8% 5% 23%
Færøerne 7% 15% 22% 4% 1% 51%
Hvordan er dit generelle indtryk af lande t?
Danmark 4% 11% 44% 14% 6% 20%
Færøerne 4% 18% 24% 49%
Meget positivt
Overvejende positivt
Hverken positivt eller negativt
Overvejende negativt
Meget negativt
Ved ikke

FÆLLESSKABSFØLELSE

Dette afsnit kigger på, om unge føler et fællesskab med hinanden på tværs af landene, og om de kan relatere til hinandens kulturer og livsstile.

Unge på tværs af Rigsfællesskabet føler meget forskellige grader af fællesskab med unge fra de andre lande, og det er forskelligt, hvorvidt de kan relatere til de andres kulturer.

Kun en meget lille andel af danske unge føler en fællesskabsfølelse med unge fra Grønland og Færøerne - de fleste føler sig ikke forbundet og kan ikke relatere til de andre lande. Et klart flertal føler i mindre grad eller slet ikke et fællesskab med unge fra Grønland og Færøerne (hhv. 71 % og 66 %) og kan heller ikke relatere til deres kulturer (hhv. 67 % og 61 %).

Færøske unge føler klart et større fællesskab og forbundethed med danske og grønlandske unge men er også splittede om spørgsmålet. Et flertal føler i nogen eller højere grad et fællesskab med unge fra Grønland (62 %) og Danmark (56 %). 58 % og 60 % kan relatere til kulturen i hhv. Grønland og Danmark i nogen eller højere grad. Selvom de er splittede om spørgsmålene, er det et mønster, at de føler et fællesskab og kan relatere til kulturen i både Grønland og Danmark.

For grønlandske unge scorer Færøerne betydeligt mindre i alle kategorier sammenlignet med Danmark. En meget lille andel af grønlandske unge føler i nogen eller højere grad et fællesskab med unge fra Færøerne (21 %) – hele 49 % føler i mindre grad eller slet ikke et fællesskab, mens 30 % er uafklarede. **47 % føler i nogen eller højere grad et fællesskab med unge fra Danmark**, 38 % i mindre grad eller slet ikke. Til gengæld føler et stort flertal på 67 %, at de kan relatere til kulturen i Danmark, mens det er 21 %, der kan relatere til kulturen på Færøerne.

71 % af grønlandske unge og 68 % af færøske unge tror, at større kendskab vil lede til større fællesskabsfølelse. **61 % af danske unge tror, at de ville føle et større fællesskab, hvis de havde større kendskab til Grønland og Færøerne (21 % siger nej til det, 18 % ved ikke).**

"Jeg synes, alle lande har fordomme om andre lande, men jeg tror også Danmark og Grønland har flere negative fordomme om hinanden, fordi vi har en tættere relation. Der er jo ikke rigtigt nogen færøske folk i Grønland. Vi ser meget danskere til hverdag, på skolerne, på arbejdspladsen, og vores chefer er mest danskere."

Grønlandsk kvinde, 24 år.

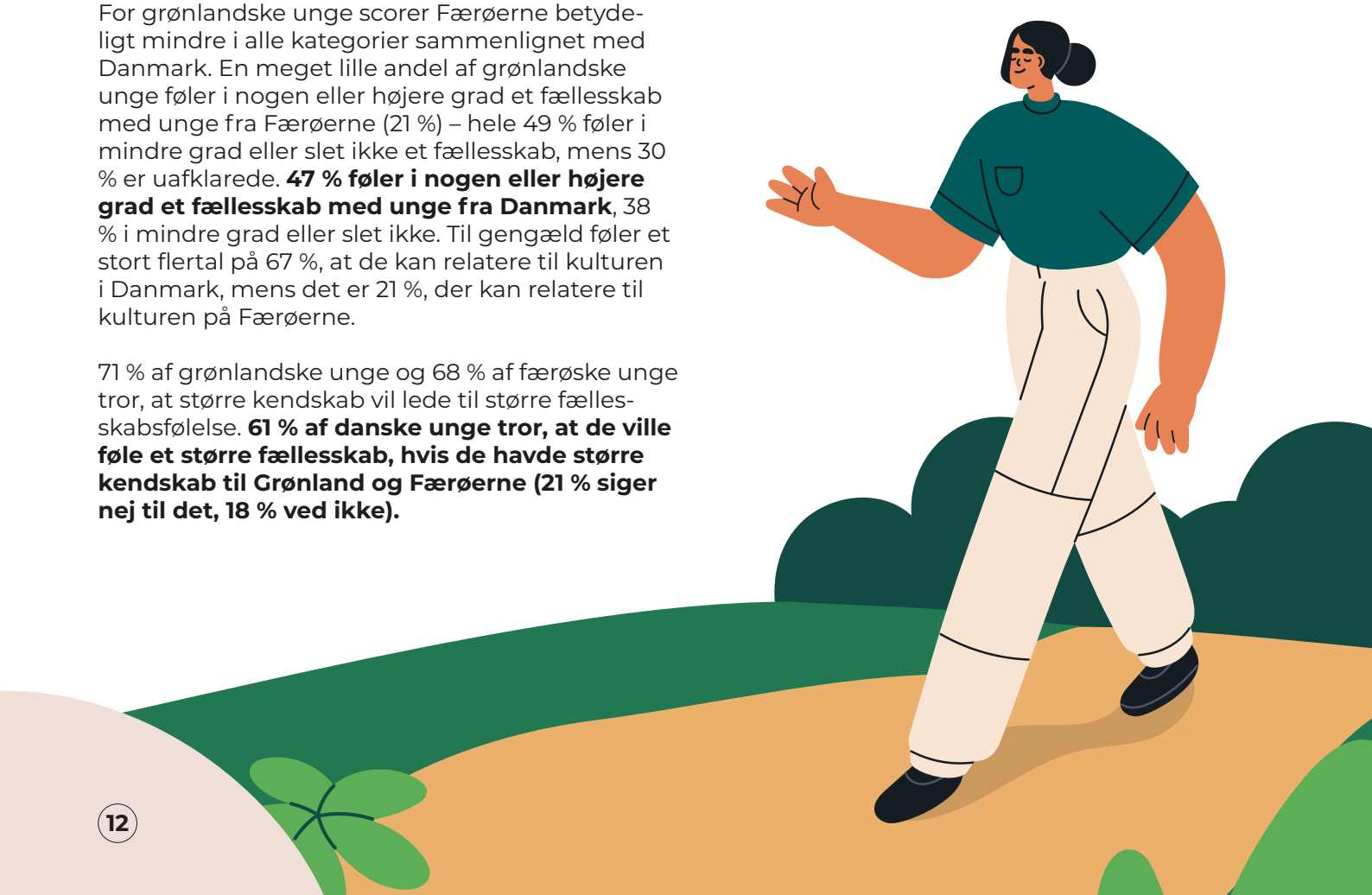

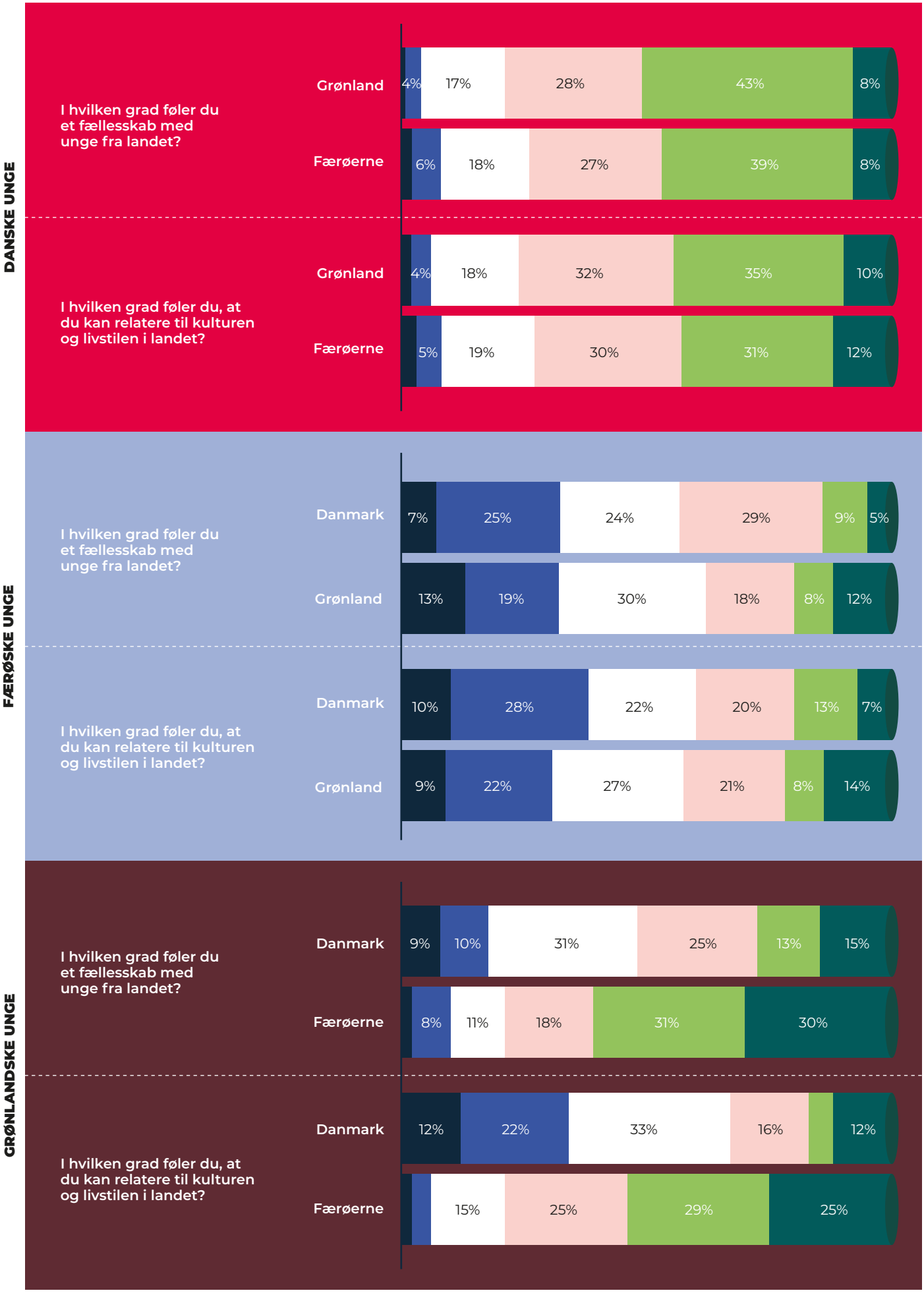
DANSKE UNGE
I hvilken grad føler du et fællesskab med unge fra landet?
Grønland
4%
17%
28%
43%
8%
Færøerne
6%
18%
27%
39%
8%
I hvilken grad føler du, at du kan relatere til kulturen og livstilen i landet?
Grønland
4%
18%
32%
35%
10%
Færøerne
5%
19%
30%
31%
12%
FÆRØSKE UNGE
I hvilken grad føler du et fællesskab med unge fra landet?
Danmark
7%
25%
24%
29%
9%
5%
Grønland
13%
19%
30%
18%
8%
12%
I hvilken grad føler du, at du kan relatere til kulturen og livstilen i landet?
Danmark
10%
28%
22%
20%
13%
7%
Grønland
9%
22%
27%
21%
8%
14%
GRØNLANDSKE UNGE
I hvilken grad føler du et fællesskab med unge fra landet?
Danmark
9%
10%
31%
25%
13%
15%
Færøerne
8%
11%
18%
31%
30%
I hvilken grad føler du, at du kan relatere til kulturen og livstilen i landet?
Danmark
12%
22%
33%
16%
12%
Færøerne
15%
25%
29%
25%
I meget høj grad
I høj grad
I nogen grad
I mindre grad
Slet ikke
Ved ikke

HOLDNING

I denne del af rapporten undersøger vi, om unge bakker op om et politisk samarbejde mellem landene i fremtiden.

Opbakning fra et flertal af unge til at bevare eller styrke samarbejdet
Størstedelen af unge på tværs af alle tre lande mener, at samarbejdet mellem landene i Rigsfællesskabet skal bevares eller styrkes, selvom grønlandske og færøske unge ikke kun ser fordele ved samarbejdet. Samtidig mener mange unge på tværs af landene, at Rigsfællesskabet trænger til fornyelse.

Holdning til fremtidens samarbejde
52 % af **danske unge** vil styrke samarbejdet mellem landene, mens 19 % synes, det skal være som i dag. **Dermed bakker i alt 71 % op om status quo eller mere samarbejde**. 11 % vil afvikle det i en eller anden grad (1-4 på skalaen), mens 18 % ikke ved det. Kun tre procent svarer 1-2 på skalaen.

For **færøske unge** er det 51 %, der ønsker at styrke samarbejdet mellem landene i større eller mindre grad. Med 12 %, som vil bevare det, som det er nu og 41 %, der vil styrke samarbejdet, **ønsker i alt 63 % enten at bevare eller styrke det**. 31 % vil afvikle samarbejdet i mindre, nogen eller høj grad (1-4 på skalaen). Færøske unge er dermed splittede om spørgsmålet, selvom et klart flertal vil bevare eller styrke samarbejdet.

Det samme er stort set tilfældet blandt **grønlandske unge**, hvor 52 % vil styrke det i en eller anden grad, mens også 12 % vil bevare det som det er nu, hvorfor **i alt 64 % enten vil bevare eller styrke det**. Hele 28 % angiver, at samarbejdet skal styrkes i højeste omfang (10/10). Omvendt har en andel på 13 % angivet, at samarbejdet skal afvikles helt (1 på skalaen). Selvom der er opbakning til at bevare eller styrke samarbejdet, er der også betydelig modstand.

I **fokusgrupperne** er unge på tværs af lande i tvivl om, hvad de skal mene om Rigsfællesskabet, da de både ser fordele og ulemper – samtidig er det svært at gennemskue konsekvenserne af at give de enkelte lande mere selvbestemmelse eller helt at afvikle samarbejdet. De danske unge i fokusgruppen er i tvivl om, hvad de skal mene. For nogens vedkomne bunder tvivlen i, at de mangler argumenter for Rigsfællesskabets nutidige relevans og virke. Blandt de færøske og grønlandske unge foretrækker enkelte, at deres lande var selvstændige. Andre mener her, at man bør arbejde mod selvstændighed, men over en lang årrække. De unge er dog i tvivl af flere årsager.

"Jeg tænker ikke, at vi skal være en del af Rigsfællesskabet for altid, jeg har ikke argumenter for det, men jeg føler, at vi en dag vil blive selvstændige."

Grønlandsk kvinde, 19 år

DANSKE UNGE

Hvad synes du om det fremtidige samarbejde mellem landene i Rigsfællesskabet?

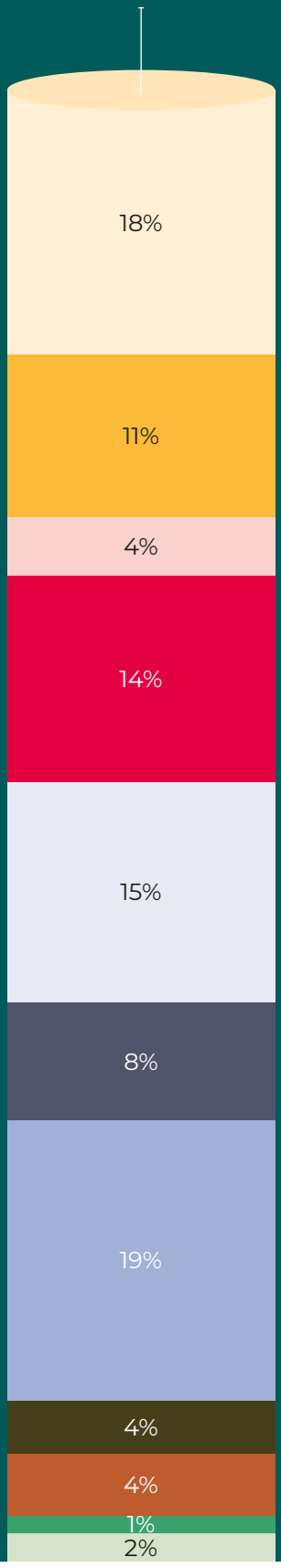

FÆRØSKE UNGE

Hvad synes du om det fremtidige samarbejde mellem landene i Rigsfællesskabet?

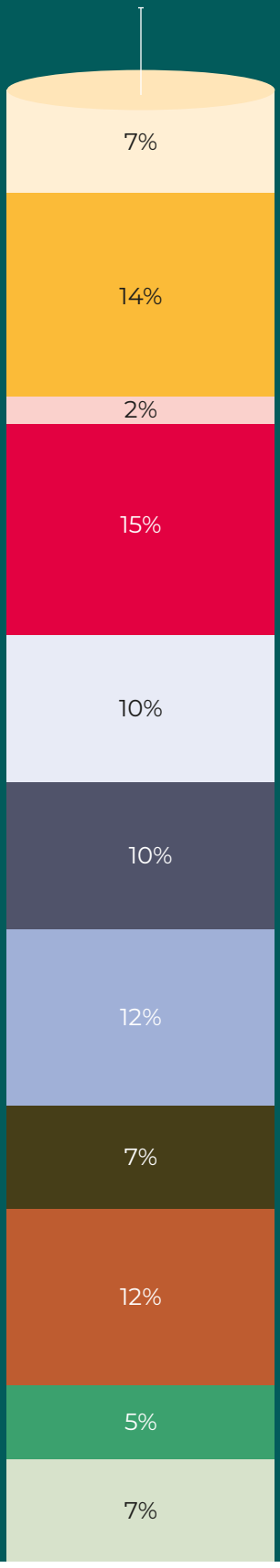

GRØNLANDSKE UNGE

Hvad synes du om det fremtidige samarbejde mellem landene i Rigsfællesskabet?

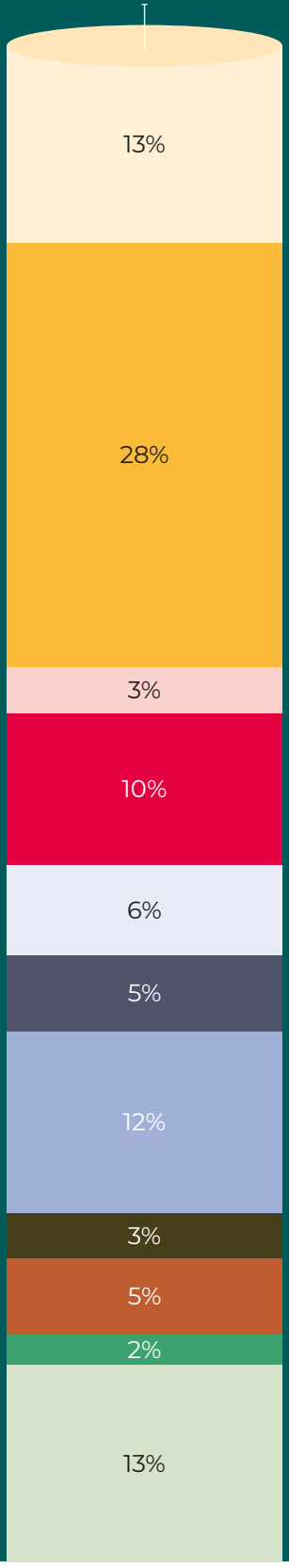

1 Samarbejdet skal afvikles | 2 | 3 | 4 | 5 Det skal være som i dag | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 Det skal styrkes | Ved ikke

Er samarbejdet blevet mere ligeværdigt?
Unge fra alle tre lande mener kun i et svagt omfang, at samarbejdet er blevet mere ligeværdigt de seneste fem år. Mange siger, at de ikke ved det. Blandt danske unge mener 36 %, at det i nogen eller højere grad er blevet mere ligeværdigt, mens 39 % ikke ved det. De samme tal for grønlandske unge er hhv. 25 % og 35 %. For færøske unge svarer 20 %, at det i nogen eller højere grad er blevet mere ligeværdigt, mens hele 44 % svarer 'i lille grad'. 24 % svarer 'ved ikke'.

På den måde er unge på tværs af landene relativt enige om, at samarbejdet kun i svagt omfang er blevet mere ligeværdigt. De høje svarprocenter i kategorien 'ved ikke' kan indikere, at de ikke føler, at de ved tilstrækkeligt til at kunne svare på spørgsmålet.

Rigsfællesskabet trænger til fornyelse
I spørgeskemaundersøgelsen spørges unge om, hvilke ord de vil vælge til at beskrive, hvordan de opfatter Rigsfællesskabet. Her siger 47 % af danske unge, at det er værd at bevare fællesskabet mellem de tre lande, og 25 % siger, at det trænger til fornyelse. Blandt grønlandske unge er de tilsvarende tal hhv. 17 % og 33 % og for færøske unge hhv. 39 % og 41 %. Grønlandske unge svarer i højere grad end unge fra de to andre lande, at det er nødvendigt (26 %). Kategorien 'trænger til fornyelse' scorer den højeste svarprocent hos både grønlandske og færøske unge, og er også klart nummer to hos danske unge. Samlet set peger det på, at større andel af unge på tværs af alle tre lande synes, at Rigsfællesskabet trænger til fornyelse.

Du kan læse mere om, hvad unge synes om Rigsfællesskabet i den fulde rapport via QR-koden

UNGES LØSNINGSFORSLAG

Unge har flere bud på, hvordan der kan skabes stærkere bånd og mere forståelse mellem unge i Rigsfællesskabet.

Mere og bedre skoleundervisning
Unge peger på mere og bedre undervisning i skolen om Rigsfællesskabet og de andre lande som den mest oplagte måde at skabe større kendskab på. Knap 90 % af danske unge ønsker i en eller anden udstrækning mere viden om både Rigsfællesskabet, Grønland og Færøerne. Undervisning i skolen er den kanal, som flest danske unge ønsker at få mere viden om Grønland og Færøerne gennem. Unge i Grønland angiver også, at de hovedsaligt ønsker mere viden om Færøerne- og Danmark gennem skoleundervisningen. De efterlyser især mere viden om Færøerne. Unge fra Færøerne ønsker ligeledes mere viden gennem skolen, især om Grønland.

Der er således interesse fra alle tre lande for at lære mere om Rigsfællesskabet og de andre lande, og unge i alle landene peger på mere og bedre skoleundervisning som det mest oplagte sted at begynde.

Fysiske mødesteder
Unge på tværs af landene mener, at det er vigtigt at kunne mødes fysisk, hvis der skal skabes stærkere bånd og forståelse mellem unge. Udveksling som en del af skoletiden og fysiske mødesteder f.eks. igennem foreningslivet er nogle af de forslag, de kommer med.

Flere positive historier i medierne
Mediernes fremstilling har en stor betydning for, hvordan landene opfattes, mener unge, som ønsker flere positive historier, der repræsenterer de nye generationer. Der er behov for at udbrede ny viden om de moderne samfund i alle tre lande, men især i Grønland og på Færøerne.

Unge på tværs af de tre lande peger på, at det er nemt at drage ukorrekte eller uhensigtsmæssige konklusioner og lade fordommene vinde, hvis man ikke har kendskab til hinanden. Mediernes manglende dækning har også indvirkning på det billede, befolkningen danner sig. Unge på tværs af landene peger f.eks. på, at medierne sjældent bringer historier om Færøerne, hvilket de mener er medvirkende til manglende kendskab.

Oplysningsarbejde og fælles platforme på sociale medier
Fokusgruppedeltagerne foreslår videokampagner, explainervideoer og steder på sociale medier, hvor unge kan kommunikere med hinanden og blive klogere på hinanden. På den måde kan unge få et indblik i helt almindelige ungdomsliv og lære om de moderne samfund i de respektive lande.

SÅDAN HAR VI GJORT

Undersøgelsen består af en spørgeskemaundersøgelse og fokus-gruppesamtaler. Målgruppe: 18-28 år.

Spørgeskemaundersøgelsen
For at afdække unges viden, kendskab og holdning til Rigsfællesskabet, Grønland og Færøerne, er der udsendt et onlinebaseret spørgeskema i både Danmark, på Færøerne og i Grønland. Epinion har stået for at udsende det til et repræsentativt udsnit af danske unge.

For at indsamle besvarelser fra grønlandske og færøske unge, har DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd samarbejdet med partnere i begge lande for at sprede skemaet bredt på skoler, sociale medier og gennem organisationer. Spørgeskemaet er blevet oversat fra dansk til både grønlandsk og færøsk. Det grønlandske spørgeskema fandtes både på dansk og grønlandsk.

I alt har 1014 danske, 318 grønlandske og 222 færøske unge i alderen 18-28 år besvaret undersøgelsen.

Fokusgruppesamtalerne
For at komme i dybden med danske, grønlandske og færøske unges kendskab, interesse, opfattelse og holdning til Rigsfællesskabet og de andre lande, er der afholdt tre fokusgruppesamtaler - én for hvert land. I rekrutteringen af deltagere har der været fokus på at sammensætte deltagere fra de tre lande på tværs af alder, bosted i det enkelte land og køn. Alle deltagerne boede under interviewtidspunktet i det land, de repræsenterede. Samtalerne blev gennemført af Epinion.

OM SJÓMAQ

Vi er forskellige, men har meget til fælles
Sjómaq-projektet handler om at skabe bånd og øge det indbyrdes kendskab mellem unge på tværs af Danmark, Færøerne og Grønland. Det gør vi ved at gøre det muligt for unge at mødes med unge fra de andre lande i Rigsfællesskabet med udgangspunkt i dét, som er meningsfuldt for unge.

Projektet er et samarbejde mellem ungdomsorganisationer i de tre lande, der med udgangspunkt i værdier som gensidig respekt, nysgerrighed, ligeværd og åbenhed arbejder for at skabe venskaber og forståelse mellem landene.

På den ene side skal der være plads til forskelligheden, idet der er tale om tre lande, sprog, kulturer og ofte helt forskellige naturlandskaber. På den anden side kan et ensidigt fokus på forskelligheder komme til at dække for, at ungdomsliv på tværs af Rigsfællesskabet på mange måder minder om hinanden. Derfor er Sjómaqs styregruppe kommet frem til mottoet: *"Vi er forskellige, men har meget til fælles"*.

Læs mere om Sjómaq-projektet
på **www.sjomaq.org**

SJÓMAQ